

Programmabegroting 2022

15-11-2021

Inkomen en armoede

Portefeuillehouder: M. Sikkes -van den Berg

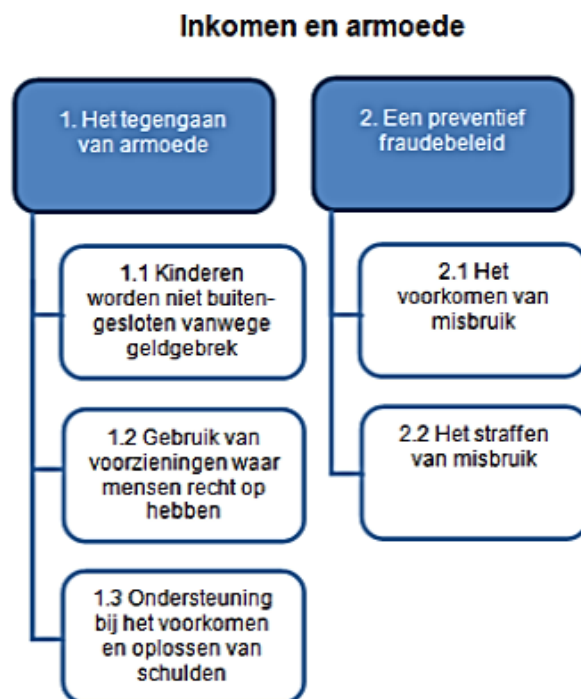
Concerndirecteur: M. Pronk

Visie / strategisch doel

We willen dat onze burgers zowel financieel als sociaal, naar vermogen, meedoen in Diemen. Iedereen die er recht op heeft krijgt een uitkering zolang het nodig is. Economische zelfredzaamheid en participatie is daarbij het streven. Voor mensen die uit een uitkeringssituatie komen, moet werken ook echt gaan lonen. Misbruik van regelingen wordt bestraft. Aanvullende inkomensondersteuning is gericht op het bieden van een perspectief. Preventie van misbruik van uitkeringen door goede voorlichting over de consequenties van misbruik (om grotere problemen te voorkomen) en daadwerkelijke sanctionering /afstemming bij misbruik heeft een hoge prioriteit.

Dit programma heeft een sterke relatie met het programma Sociaal. De participatiewet, één van de drie decentralisaties in het sociaal domein is daarin ondergebracht. Beide programma's hebben tot doel burgers in staat te stellen te participeren in de samenleving. Voor de periode 2020-2023 is een integraal beleidsplan voor het Sociaal Domein opgesteld. Het programma inkomen en armoede maakt onderdeel van dit plan en de daarin verwerkte visie en (strategische) doelen.

Doelstellingen in één oogopslag

Kaderstellende beleidsnota's

- Beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 "Diemen Samen"
- Afstemmingsverordening Participatiewet Diemen 2015;
- Beleidsplan Participatiewet;
- Beleidsplan Schuldhelpverlening 2016-2019;
- Beleidsregels bijzondere bijstand;
- Beleidsregels bestuurlijke boete Diemen 2017;
- Beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften terugvordering en verhaal Participatiewet, IOAW en IOAZ 2020;
- Beleidsregels Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 inclusief terug- en invordering Diemen 2020;
- Beleidsregels Wet taaleis 2016;
- DVO Amsterdam-Diemen loonwaardemeting;
- DVO Amsterdam-Diemen Social Return;
- DVO Amsterdam-Diemen Jobcoaching;
- DVO Samenwerking Sociale Recherche Gooi & Vechtstreek 2019 (Bijlage 1, Bijlage 2);
- DVO Stichting Pantar Amsterdam - Gemeente Diemen 2020 (Bijlage 1, Bijlage 2, Bijlage 3);
- Nota inkomensondersteunend armoedebeleid 2016-2019;
- Re-integratieverordening Participatiewet Diemen 2015;
- Samenwerkingsovereenkomst Satelliet Amsterdam (Diemen-OuderAmstel-Amsterdam);
- Samenwerkingsovereenkomst Werkbedrijf Groot Amsterdam;
- Dienstverleningsovereenkomst Pro-VSO + 2020 (september 2020);
- Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet 2015;
- Verordening individuele inkomenstoeslag Diemen 2015;
- Verordening individuele studietoelage Diemen 2015;
- Verordening loonwaardesubsidie participatiewet Diemen 2015;
- Verordening tegenprestatie Participatiewet Diemen 2015.

Structurele gevolgen Jaarstukken 2020

Binnen dit programma zijn er geen structurele gevolgen Jaarstukken 2020.

Autonome ontwikkelingen

Re-integratie

In de nota Beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 "Diemen Samen" is gesteld dat het voorzieningenniveau wordt gehandhaafd. We behouden wat er is. Vanwege de coronapandemie is de arbeidsmarkt wel veranderd. Er is een landelijk Herstelpakket en er is een Regionaal WerkCentrum en een mobiliteitsteam opgericht.

De huidige koers op re-integratie gaat uit van maatwerk. Door deze aanpak kan goed worden ingespeeld op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. In 2022 wordt bekeken of er aanvullend instrumentarium nodig is om in te spelen op de veranderende arbeidsmarkt of doelgroep, als gevolg van (het herstel na) de coronacrisis.

Jeugd en armoede

In de nota Beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 "Diemen Samen" is gesteld dat het verbinden van het armoedebelief aan het jeugdzorgbeleid nodig is om gelijke kansen voor jeugdigen te bevorderen. Het huidige minimabeleid voorziet in mogelijkheden, maar de gevolgen van de coronacrisis laten zien dat gezinnen in armoede extra hard getroffen worden en ook dat er nieuwe gezinnen in armoede terechtkomen.

De aangenomen motie van april 2021 om aan te sluiten bij de alliantie Kinderarmoede sluit aan bij deze wens. Of aansluiting bij de alliantie en extra inspanningen en verbindingen leidt tot extra investeringen om bepaalde gezinnen die in armoede leven te bereiken en ondersteunen is nog niet bekend.

Gebundelde uitkering P-wet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud zelfstandigen)

In de begroting hebben wij rekening gehouden met een specifieke uitkering van circa € 8,9 miljoen. Voor 2021 hebben wij van het Ministerie van SZW de voorlopige beschikking ontvangen voor deze specifieke uitkering. De uitkering is vastgesteld op circa € 8,0 miljoen. Ten opzichte van de begroting betekent dit een verlaging van € 0,9 miljoen. Op grond van bovenstaande stellen wij voor de baten te verlagen met € 0,9 miljoen. In de lijn met de verlaging van deze specifieke uitkering stellen wij voor om ook de geraamde lasten met dit bedrag te verlagen en derhalve de verlaging budgettair neutraal te verwerken.

Nieuwe ontwikkelingen

Uitbreiding capaciteit/formatie

Senior medewerker team Sociale Zaken

In de loop van 2020 is gebleken dat er door verschillende ontwikkelingen te weinig formatie is om de bestaande taken uit te voeren. Door de reorganisatie Diemen '22 zullen daarnaast taken die nu bij de teamleider liggen, ondergebracht moeten worden bij de Senior medewerker. Er is daardoor extra capaciteit nodig, te weten 1,0 fte. De kosten zijn € 80.000.

Planning & Control ondersteuner team Administratie Sociaal Domein (TASD)

Bij de cluster Planning & Control binnen het team TASD is een toename van de werkzaamheden zichtbaar, vooral op het gebied van de jeugdadministratie. De wens van het bestuur en de directie om frequenter te rapporteren over de financiële en niet-financiële ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein voedt deze toename. Naast het rapporteren neemt ook het prognosticeren en adviseren meer tijd in beslag. Om hieraan tegemoet te komen is een uitbreiding van de cluster P&C noodzakelijk van 0,5 fte. De salariskosten bedragen € 35.000.

Consulent Sociaal Team

Een te lange wachtlijst is niet wenselijk en zelfs schadelijk voor huishoudens. Veel aanmeldingen komen van Veilig Thuis. Dit zijn zaken die (vanwege de veiligheid van vaak kinderen) niet te lang kunnen blijven liggen.

De wachtlijst bestaat momenteel uit 6 gezinnen en is groeiende. Rekening houdend met de groei van Diemen en de corona-situatie is een uitbreiding noodzakelijk. Deze vraag van uitbreiding is dan voor 24 uur per week (€ 65.000). Binnen deze uren kan een generalist gemiddeld 10 casussen tegelijkertijd oppakken.

Gezien de complexiteit van de situaties en de overlegmomenten die hierbij komen kijken is het niet wenselijk dat een medewerker van het Sociaal Team minder dan 24 uur per week in het team werkt.

Administratief consulent en ondersteuner Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
Aanhoudend knelpunt bij het team is de werkdruk. De gemiddelde doorlooptijd voor een aanvraag in behandeling wordt genomen is nu 4 tot 6 weken. Dit fluctueert echter sterk. (Het streven is twee weken). Inhuur voor het team Wmo wordt de laatste jaren ten laste gebracht van het Wmo-budget. Voor 2022 stellen wij voor de formatie uit te breiden met 1,0 fte (€ 70.000).

Schuldhulp

In 2021 is de wet gemeentelijke schuldhulp aangepast. In Diemen waren al maatregelen genomen om inwoners op de gevraagde wijze te ondersteunen bij het voorkomen van schulden (bijv. Vroeg Eropaf). Vanwege de verwachte toename van werkloosheid als gevolg van de coronapandemie is bij de begroting 2021 aangegeven dat effecten op het armoedebeleid en het (voorkomen van) schulden in toenemende mate zichtbaar zou worden. Dat beeld blijft enigszins uit, maar de verwachting is dat dit in de loop van 2021 en 2022, bij het wegvallen van landelijke steunmaatregelen, zal optreden. Het programma sociaal (toename onafhankelijke cliëntondersteuning) gaat hier ook op in. De uitbreiding van schuldhulpverlening door MaDi valt hier ook onder.

Adviesrecht schuldenbewind

Gemeente hebben in 2021 het recht om aan de rechter advies te geven over duur en vorm van de bewindvoering. De wet maakt het mogelijk dat gemeenten na drie maanden nadat schuldenbewind is ingesteld mogen adviseren of een inwoner het beste kan worden geholpen door voortzetting van het bewind, of door een lichtere vorm van gemeentelijke ondersteuning. Hoe invulling gegeven wordt aan het adviesrecht en hoe het zich verhoudt tot de hele keten van inkomensbegeleiding moet worden onderzocht. Daarbij is het goed de uitgaven vanuit het huidige systeem te bekijken en te beoordelen welke vormen van ondersteuning effectief blijken en welke lichtere vormen van hulp kunnen eerder worden ingezet.

Wat willen we bereiken?

1. Het tegengaan van armoede
Subdoelen
1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek
1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van
1.3 - Ondersteuning bij het voorkomen en oplossen van schulden
1.4 - We garanderen iedereen die het nodig heeft tijdig een bestaansminimum

2. Minder misbruik van inkomensvoorzieningen door minder fraude
Subdoelen
2.1 - Het voorkomen van misbruik van bijstandsuitkeringen
2.2 - Het straffen van misbruik van bijstandsuitkeringen

Wat gaan we ervoor doen?

1. Het tegengaan van armoede

Activiteiten				
Subdoel 1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek				
1.1.1 - Stimuleren van het gebruik van de participatieregeling door actieve voorlichting via o.a. het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website				
Subdoel 1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van				
1.2.1 - Stimuleren van het gebruik van de minima regelingen door actieve voorlichting via o.a. het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website				
Subdoel 1.3 - Voorkomen en oplossen van schulden				
1.3.1 - Organiseren van workshops 'ondersteuning thuisadministratie' ter preventie van schulden				
1.3.2 - Inzetten van budgetbeheer				
Subdoel 1.4 - Wij garanderen iedereen die er recht op heeft tijdig een bestaansminimum				
1.4.1 - Uitkeringsgerechtigde ontvangt zijn uitkering of voorschot binnen vier weken na zijn aanvraag				

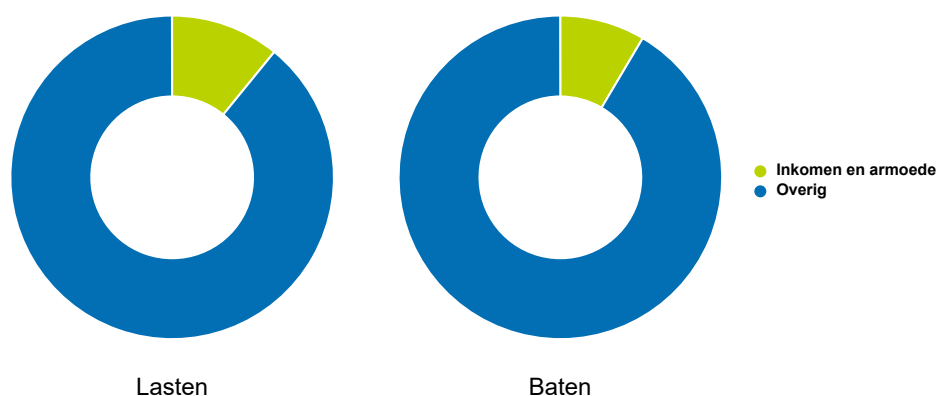
Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
1.1.1 - % van de huishoudens met kinderen in de bijstand maakt gebruik van de "Doe mee" regeling	77%	61%	90%	90%
1.2.1 - % van de huishoudens in de bijstand maakt gebruik van voorzieningen bijzondere bijstand	78%	71%	80%	80%
1.4.1 - Maximale doorlooptijd van de aanvraag levensonderhoud in dagen	20	22	28	28

2. Een preventief fraudebeleid

Activiteiten				
Subdoel 2.1 - Het voorkomen van misbruik				
2.1.1 - Voorlichting bij de intake door middel van het uitreiken van een handboek met rechten en plichten				
2.1.2 - Geven van voorlichtingsbijeenkomsten voor uitkeringsgerechtigden over de rechten en plichten				
Subdoel 2.2 - Het straffen van misbruik				
2.2.1 - Controleren op de rechtmatigheid van de uitkering d.m.v. o.a. een huisbezoek				
2.2.3 - Opleggen van boetes wanneer fraude wordt geconstateerd				

Wat mag het kosten?

Inkomen en armoede	2022	2023	2024	2025
Structurele lasten	-10.751	-10.708	-10.708	-10.709
Structurele baten	8.449	8.449	8.449	8.449
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-2.302	-2.259	-2.259	-2.260
Incidentele lasten	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	-2.302	-2.259	-2.259	-2.260

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

Er zijn geen noemenswaardige fluctuaties in het meerjarenperspectief.

Nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Uitbreiding capaciteit/formatie:				
- Senior medewerker sociale zaken (1,0 fte)	-80	-80	-80	-80
- Planning en Control ondersteuner (0,5 fte)	-35	-35	-35	-35
- Consulent Sociaal Team (0,67 fte)	-65	-65	-65	-65
- Administratief consulent en ondersteuner Wmo (1,0 fte)	-70	-70	-70	-70
Totaal nieuw beleid	-250	-250	-250	-250

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2022	2023	2024	2025	Totaal	Afschrijving per jaar
					-	-

